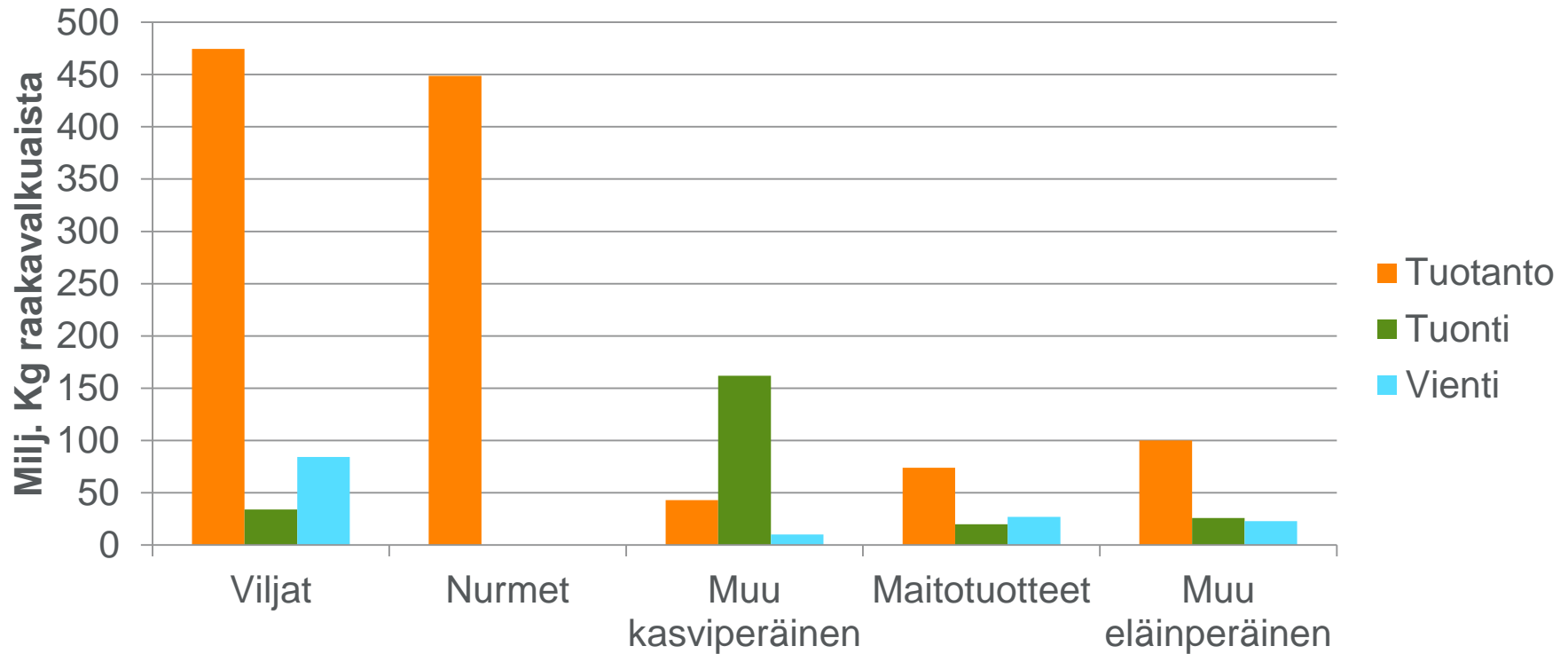

Talouden näkökulma valkuaiskasvien viljelyyn

Jarkko Niemi, Luonnonvarakeskus

Valkuaisen lähteitä Suomessa

Valkuaisen määrä milj. kg

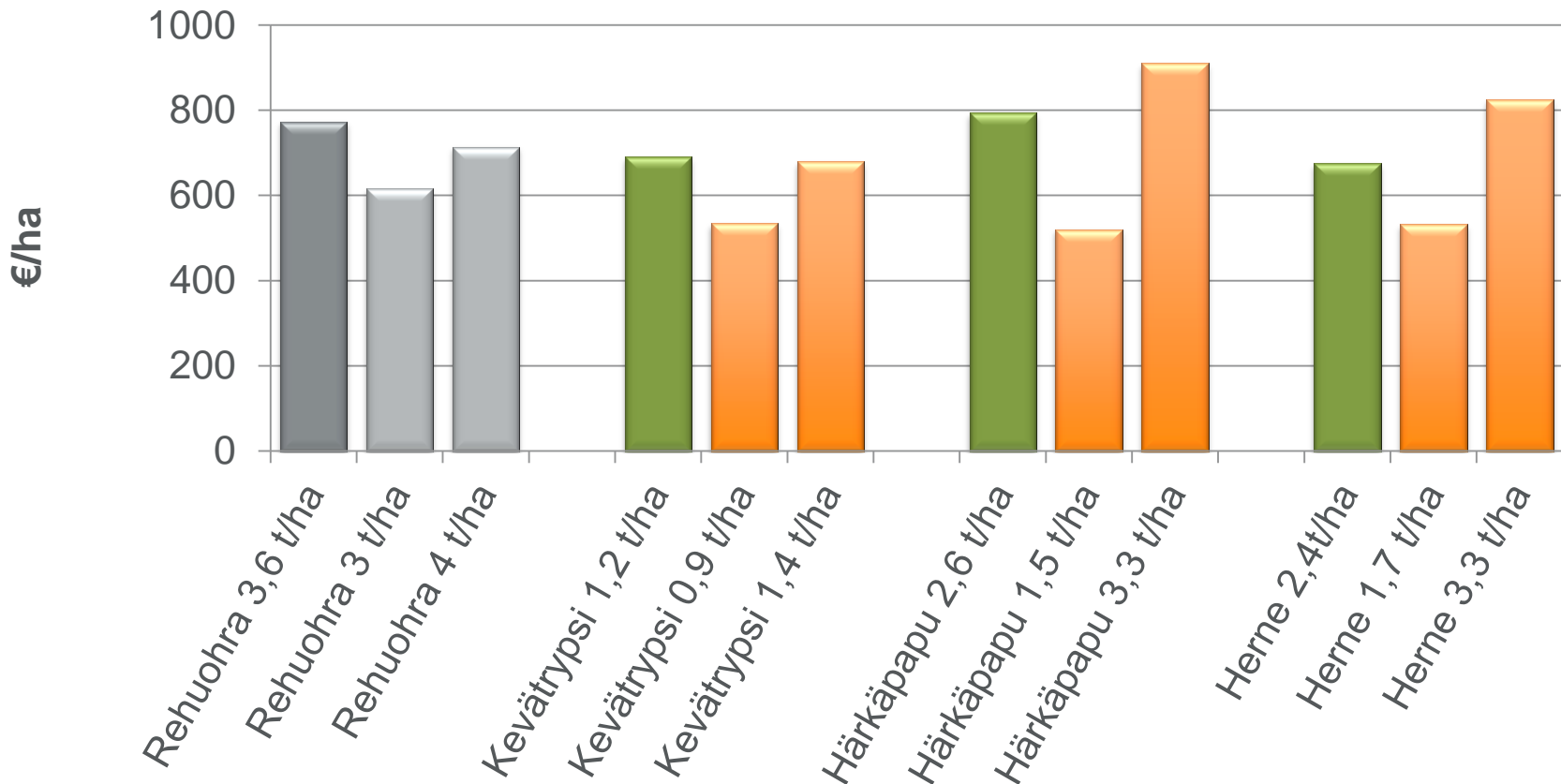
Hyödyke	Tuotanto	Tuonti	Vienti	Tuonnin osuus kotimaan käytöstä
Viljat	474	34	84	8 %
Nurmet	449	0	0	0 %
Muu kasviperäinen	43	162	10	83 %
Maitotuotteet	74	20	27	30 %
Muu eläinperäinen	100	26	23	25 %

Kotimaisten valkuaiskasvien ominaisuuksia

- Heikkouksia
 - Korkea siemenkustannus herneellä ja härkäpavulla
 - Rypsillä korkea lannoituskustannus.
 - Kasvien sato- ja tuottovaihtelu, Suomen viljelyolosuhteet
- Vahvuuksia
 - Herne ja härkäpapu ovat viljelykierrossa hyviä esikasveja (typpilannoituskustannus laskee noin 30 €/ha)
 - Rypsillä esikasvivaikutus näkyy vähentyneenä muokkaus- ja kasvinsuojelutarpeena seuraavana vuonna (hyöty noin 50 €/ha)
 - Viljelykierrossa viljoista voidaan saada suurempia satoja valkuaiskasvien jälkeen (myyntitulot noin +50 €/ha)

Lähde: Omavara-hankkeen tuloksia

Kotimaiset valkuaiskasvit vs. rehuohra: Tuloksia Omavara-hankkeesta (2012)

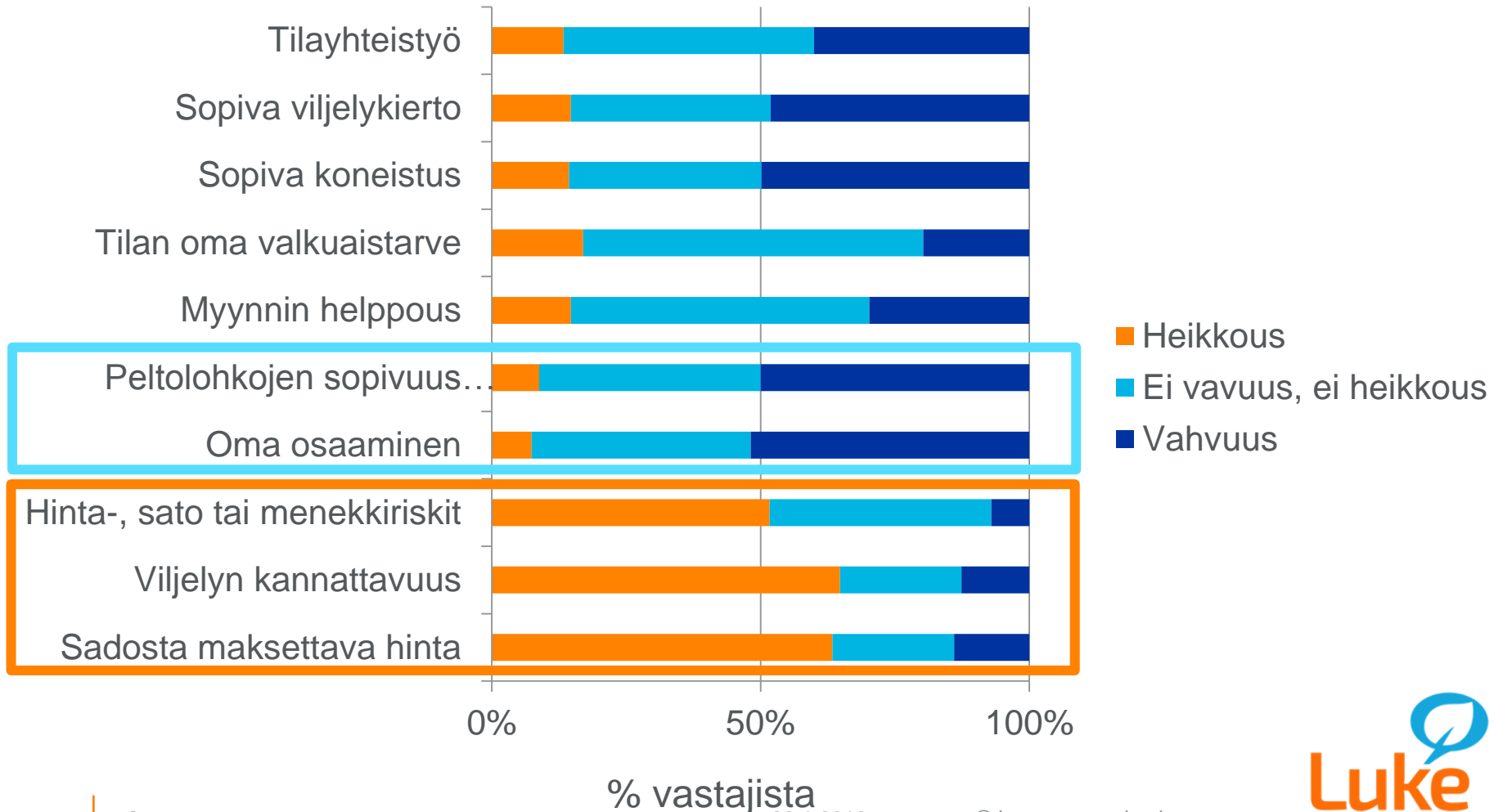
Katetuotto A keskimääräisellä, pienimmällä ja suurimmalla toteutuneella keskisadolla vuonna 2012

TUOVAn tilakysely

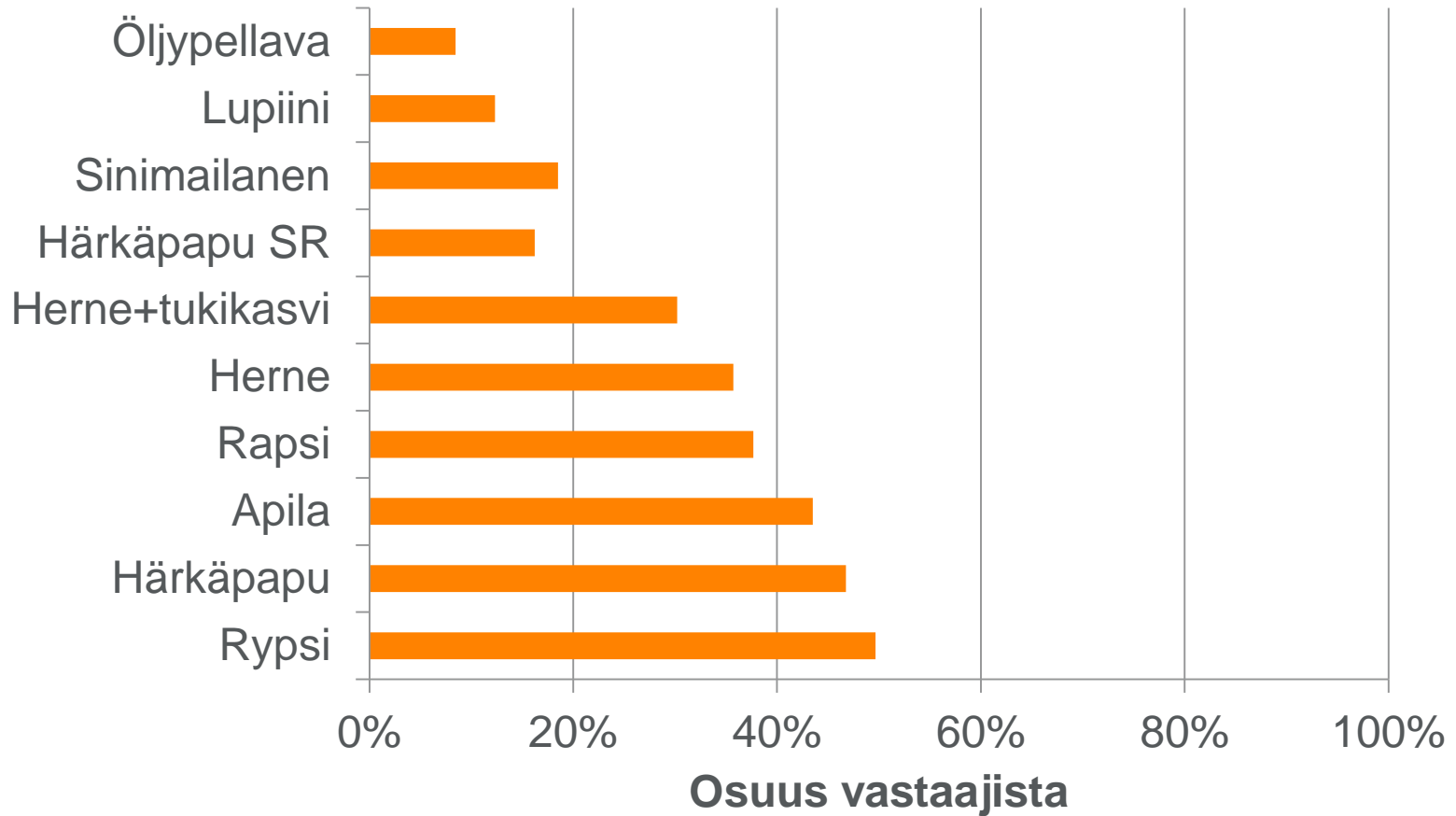
- Tavoitteena selvittää, mitkä tekijät edistävät, estävät tai rajoittavat viljelijöiden halukkuutta valkuaiskasvien viljelyyn
- Kiinnostus sadon myyntitapoja kohtaan
- Rypsi/rapsi, palkokasvit, valkuaispitoiset erikoiskasvit (etenkin öljypellava, lupiini, sinimailanen ym. erikoiskasvit)
- Kolmelle kasviryhmälle: miksi aloitettu/lopetettu/ei aloitettu niiden viljely
- Toteutus heinä-elokuussa 2017
- Painotettu satunnaisotanta yhteensä 2000 tilaa (E-P+K-S)
 - Valkuais- ja erikoiskasvien viljelijöistä valtaosa otoksessa
- 308 vastausta
- Yrittäjäidentiteettiä ja asenteita kuvaavat kysymykset

Heikko kannattavuus ja markkinariskit koetaan viljelyn heikkouksiksi, oma osaaminen ja ”tilan resurssit” vahvuuksiksi

Miten koette seuraavat asiat tilanne kasvinviljelyn kannalta?

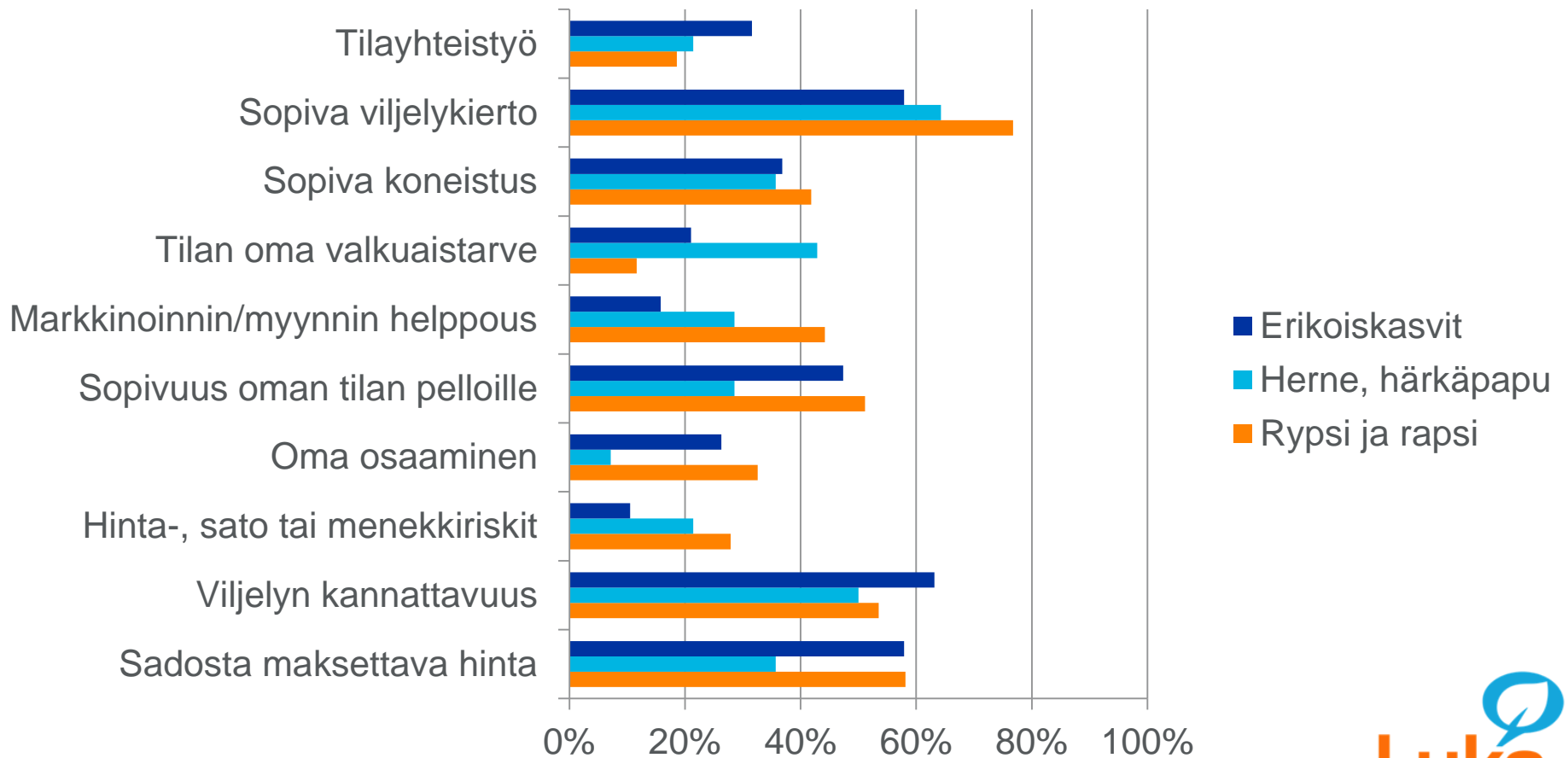

Mitä valkuaiskasveja voisitte viljellä?

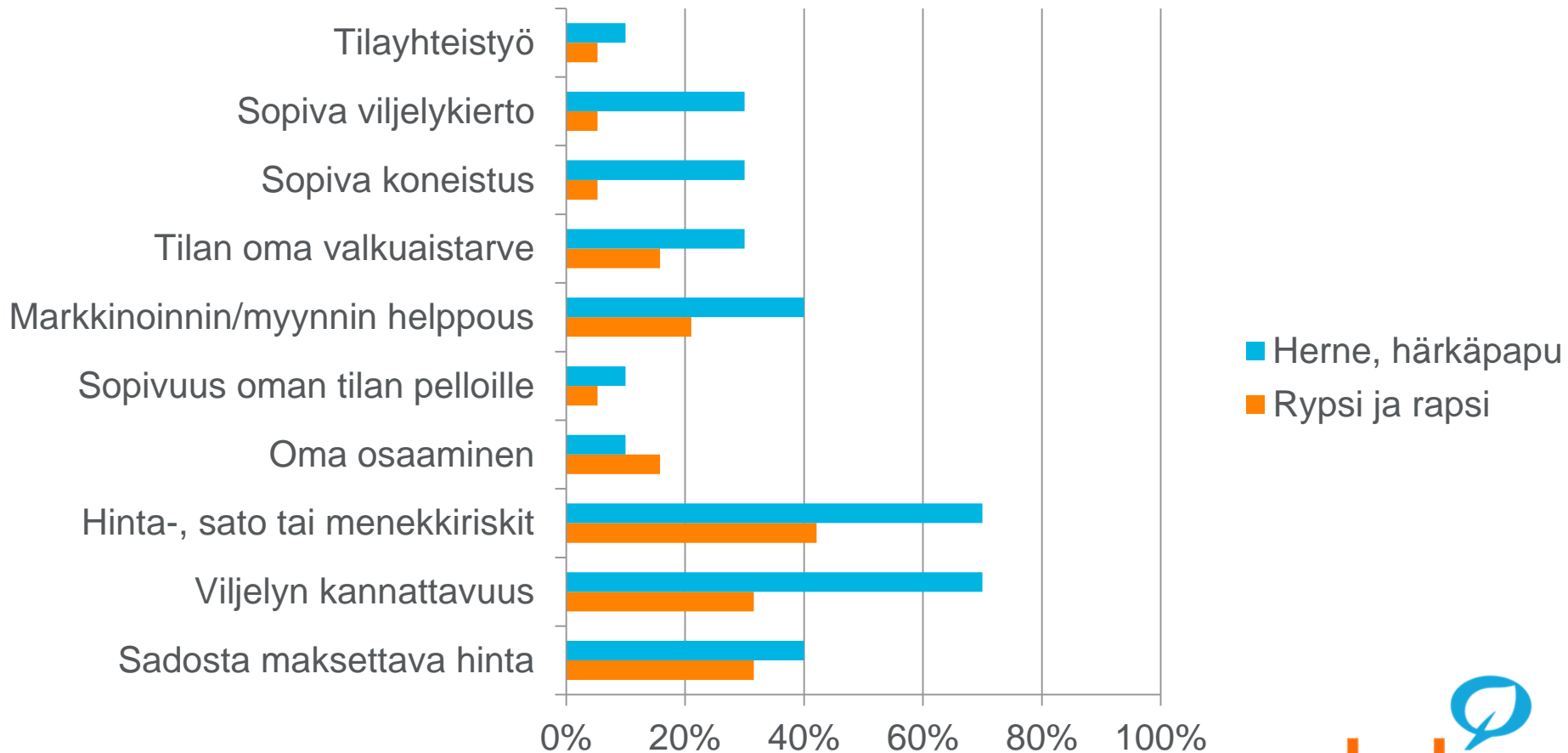
Sopivuus tilalle ja taloudelliset syyt koettiin tärkeimmiksi viljelyn aloittamisen syiksi

”Miten seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että olette alkaneet viljellä...?”

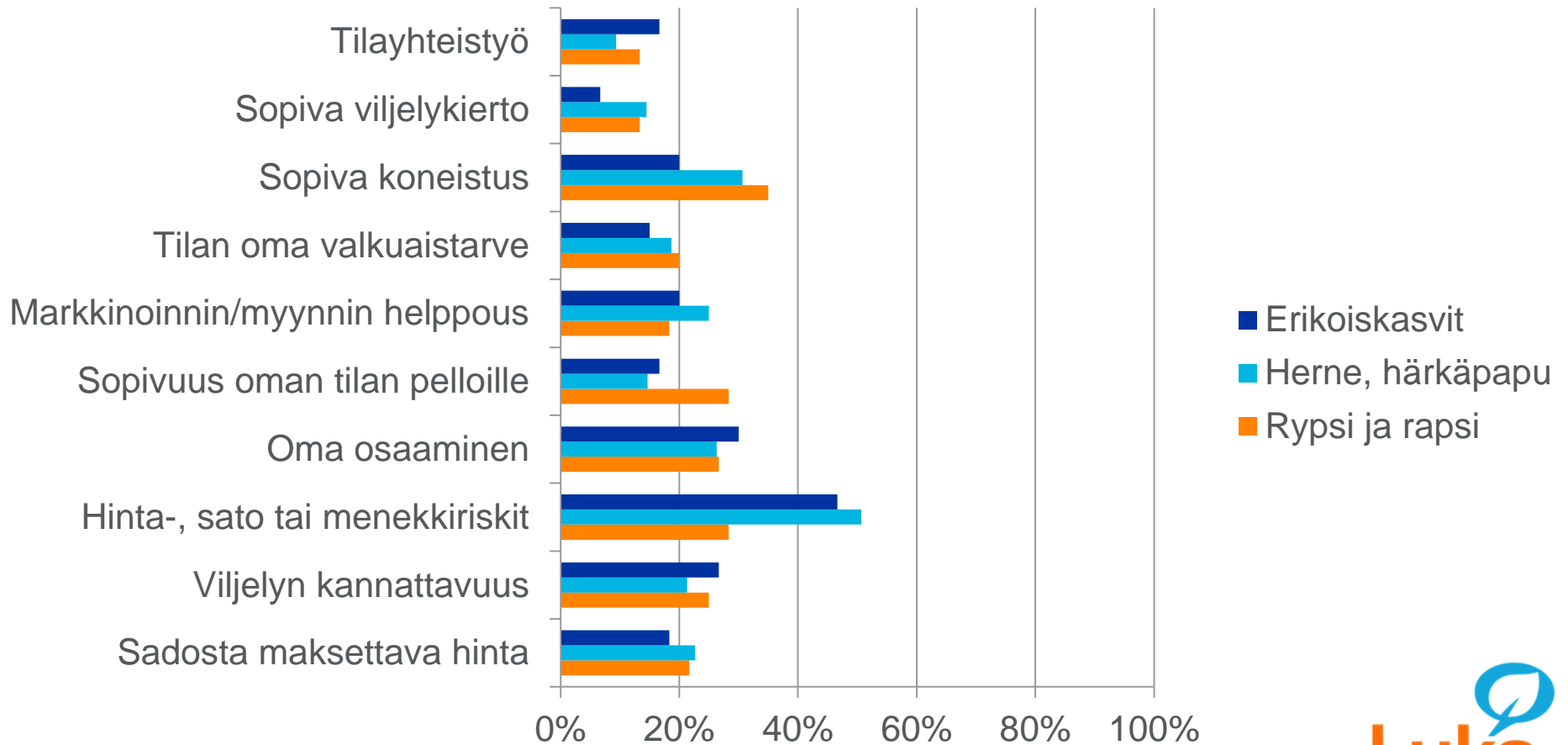
Riskien ja taloudellisten syiden koettiin johtaneen lopettamiseen

”Miten seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että olette lopettaneet...viljelyn?”

Riskit olivat merkittävin yksittäinen este viljelyn aloittamiselle

”Miten seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että ette ole alkaneet viljellä...?”

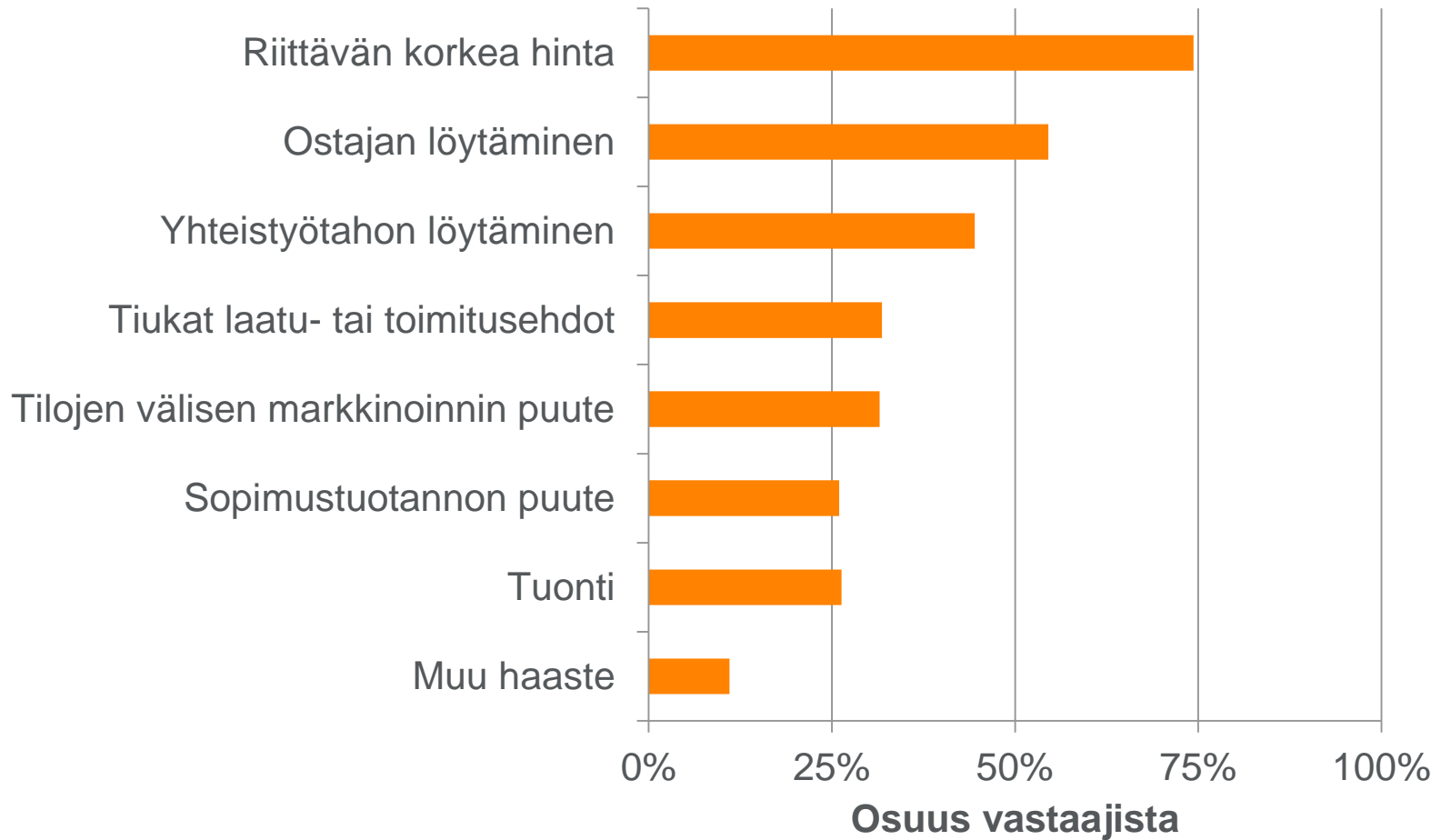
Vastaajien kiinnostus viljelyyn

- Lähes puolet voisi viljellä rypsiä
- Kolmannes voisi kuvitella viljelevänsä hernettä
- Noin 40% vastaajista voisi viljellä härkäpapua tai apilaa
 - Palkokasvit säilörehuksi?
- Koetut riskit ja kannattavuus vaikuttavat viljelypäätökseen, myynnin helppous ei erikseen korostu

Vastaajien kiinnostus markkinointikanaviin

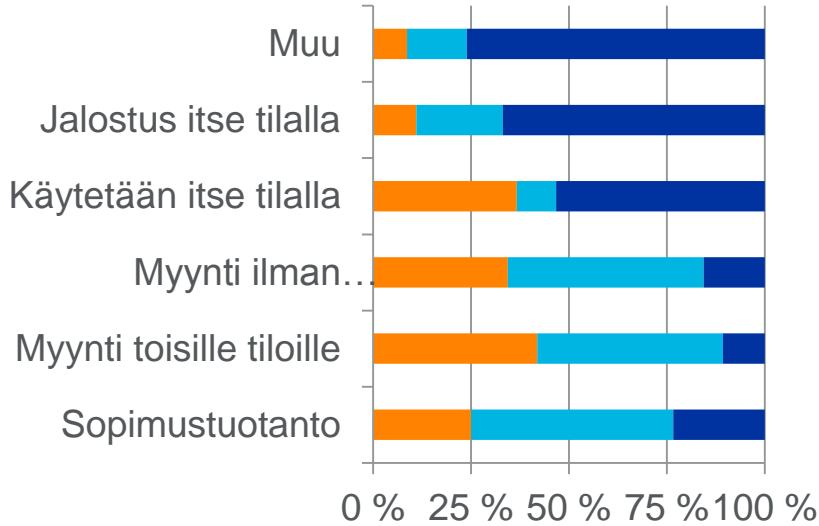
- Rypsi ja erikoiskasvit ovat markkinointitavaltaan samantyyppisiä: tarvitaan teollinen toimija sadon prosessointiin
- Viljan ja palkokasvien markkinointikanavien ”kysyntä” on samantyyppistä ja myös tilojen välinen kauppa on realistinen vaihtoehto

Kolme suurinta haastetta sadon myynnissä ja markkinoinnissa

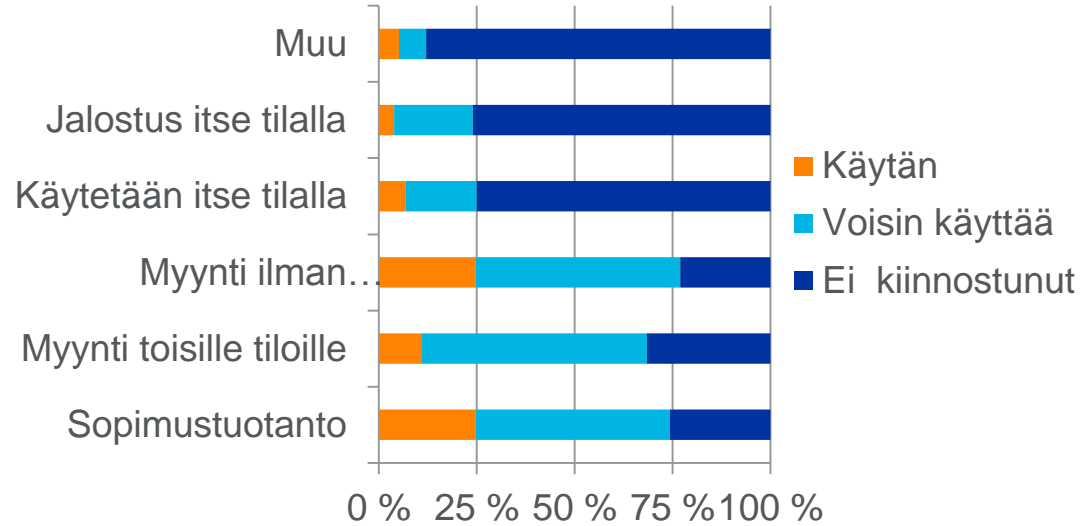

Kiinnostus sadon myyntitapoihin

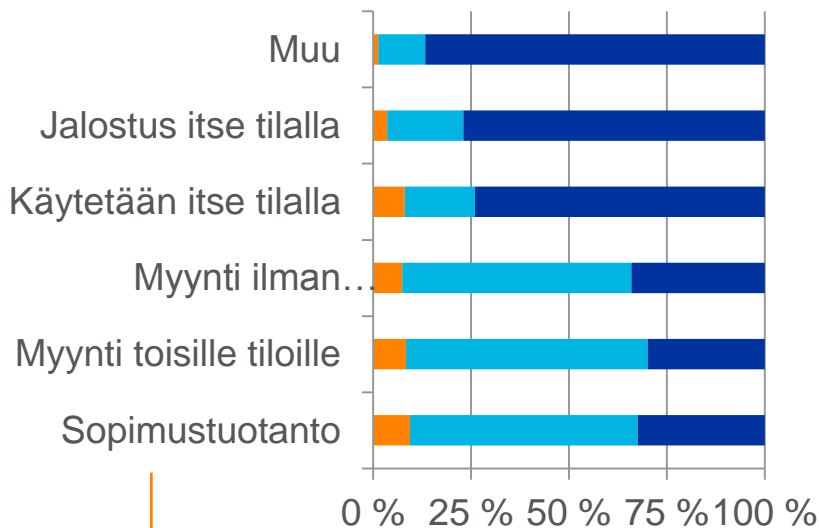
Viljat

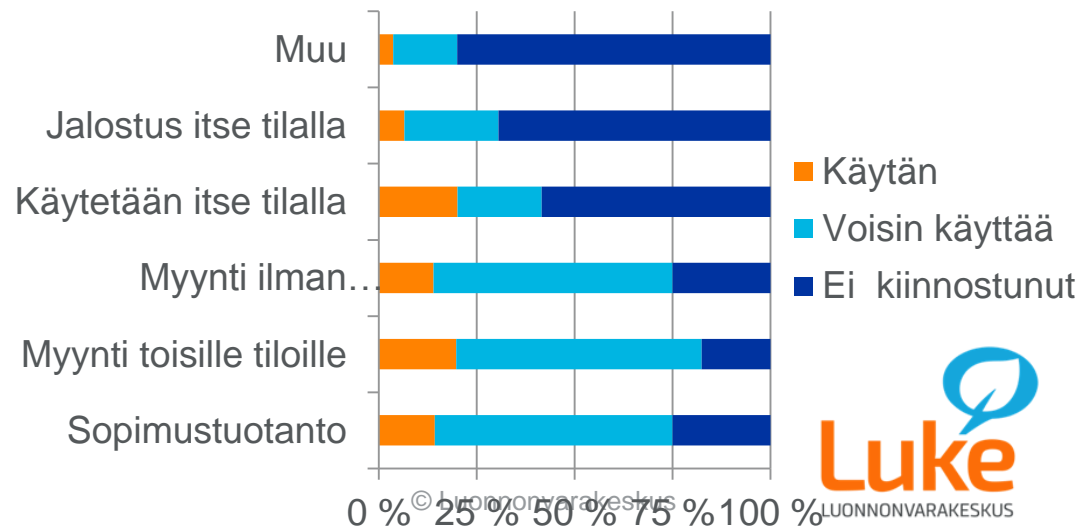
Rypsi ja rapsi

Erikoiskasvit

Herne ja härkäpapu

Keinoja viljelyn lisäämiseksi

- Kannattavuuden parantaminen ja tuottajahinta korostuvat voimakkaasti viljelypäätöksissä. Niiden parantamiseksi tulisi tehdä töitä!
- Viljelykierron suunnitteleminen: tuodaan esille tilakohtaiset mahdollisuudet, otetaan valkuaiskasvit aktiivisesti esille yhtenä vaihtoehtona!
- Palko- ja erikoiskasveilla riskinhallinta
- Palkokasveilla tilakäytön lisääminen ja tilojen välinen kauppa
- Uusien myyntikanavien kehittäminen
 - Yli puolet vastaajista kokee sopivan ostajan tai yhteistyötahon löytämisen merkittäväksi haasteeksi
 - Sopimustuotanto ei ole viljelyn aloittamisen edellytys, mutta vartenotettavia sadon ostajia on oltava olemassa

On erilaisia viljelijäryhmiä

- Valkuaista myyntiin tuottavat, kaihtavat riskiä
- Valkuaista omaan käyttöön tuottavat viljelijät, joille hinnalla voi olla suurempi merkitys
- Viljelijät, jotka eivät ole kiinnostuneet valkuaiskasvien viljelystä. Sopimustuotanto ja hyvä hinta voivat kuitenkin houutella
- Viljelijät, jotka eivät ole kiinnostuneet valkuaiskasvien viljelystä.
- Erilaisille ryhmille sopii erilaiset kasvit?

Kiitos!